

*Hochegger, p. Hermann S. V. D.,
STIJENE PUCAJU NA NYRAGONGU
Susreti i dokumentacije iz Zaira,
Družba Božje riječi, Zagreb 1988,
str. 128, 24 slike, jedna karta.*

Knjiga autora, oca Hermanna, sadrži izvor iz mnoštva građe prikupljene na terenu u Zairu kroz nekoliko godina. Nisu to prepričavanja afričke kulture, već stručno odabrana i složena poglavlja. Autor je, naime, rođen u Austriji (1931), a u potrebnu teološku i misionarsku naobrazbu uključio je i studij etnologije. U Zairu živi od 1966. god. gdje je već nakon 6 godina osnovao "Centre d'Etudes ethnologiques Bandundu" (CEEBA) kojim i sada ravna, a sa svrhom proučavanja kulture mjesnih grupa. Oni građu prikupljaju, proučavaju i izdaju (izdali su već 30 svezaka priča). Kroz 6 godina bavili su se proučavanjem domaće religije, a nakon toga kroz narednih 5 godina i društvenim tvorbama.

U ovoj knjizi je na relativno malo stranica mnogo toga rečeno. Naslov knjige je simbolički odabran, a uvjetovalo ga je izbijanje vulkana (1977) na planini Nyragongo (2000 m). Knjiga je u originalu izašla u Beču 1981. godine, a na hrvatski jezik ju je preveo Poljak, Ewald Szczygiel, SVD iz Zagreba. Autor je htio upozoriti kako su u Africi u toku mnoge promjene na političkom, privrednom, društvenom i vjerskom polju. Uvodnim dijelom knjiga evocira na mogućnost praćenja povijesti Zaira od 9. stoljeća, a 1482. je Portugalac Diego Cao naišao na tamošnje veliko kraljevstvo. Ubrzo su stigli i misionari, a već 1518. imali su prvog domaćeg biskupa. Od priloga iz kulture najviše je riječi o braku (zarukama, vjenčanju), osnivanju klanova, materinstvu, načinu gospodarstva (zemljoradnja bez pluga), lovu, religiji (mitovima i ritualima)... Vrijedno je i upućivanje u geografsko podneblje nekih dijelova i pojavu tzv. "opasne prirode" (termiti, zmije, škorpioni, muhe, komarci...). Kao svećenik zalaže se za uvođenje domaćih vrednota u liturgiji (npr. gesta, pjesama, plesova), jer, kako se kaže: "U selu u kojem se ne pleše, vlada tuga i svađa". Na posljednjoj stranici knjige čitamo da: "Misa po zairskom obredu budi živo zanimanje u mnogim zemljama". Knjiga je obogaćena ne samo luksuznim slikovnim materijalom, već orijentacionom kartom i tumačenjem pojmova iz domaće ili šire etnološke nomenklature.

Manda Svirac